

Další sekce se tematicky nesla ve vzájemných vztazích sportu a společnosti a byla především zaměřena na možnosti a meze sportu jako fenoménu stabilizace mezilidských vztahů, jako důležitého prostředku socializace jedince, jako nástroje harmonizace multikuturního prostředí. Zřejmě největší ohlas v této sekci měl příspěvek finské socioložky Brigitty Juntumaa, ilustrující hodnotové konsekvence aktivního organizovaného sportování. Tematický blok příspěvků Sport a životní styl profiloval zejména vztah jednotlivých vzdělanostních (profesních) skupin ke sportu, význam volného času v preferenčních důrazech sportování, rozdíly postojů ke sportu v urbanizovaném a rurálním prostředí. Zajímavý blok příspěvků představovaly ty, které aktualizovaly rostoucí význam adrenalinových a alternativních sportů. Sportovní politika jako prostředek rozvoje sportu se tematicky ve speciální sekci zaměřila na široké spektrum otázek, ve kterých silně zaznívalo postavení dobrovolné organizátorsko-trenérské práce ve sportovních klubech, postavení sportu v občanské společnosti, význam sportu pro seniory, ženy v domácnosti, hendikepované jedince a migranty, fenomén extremismu na sportovním poli. Stále živými tématy postupujícími jednotlivými sekcemi jsou fenomén dopingů, postavení žen ve sportu, globální aspekty vrcholového mediálního sportu.

Čtyřdenní konferenční rokování sociologů sportu v Portu přineslo se zvýšením aktivní účasti i rostoucí tematickou roztržitost. Ta na jedné straně přináší jako pozitivum nová témata, reagující na dynamiku vývoje vztahů sportu a společnosti, na druhé straně dává stále větší prostor pro prezentaci dílčích výzkumných projektů, které nemají vždy vysloveně sociologickou povahu. Jsme tak i zde svědky rostoucí interdisciplinární povahy vědeckého bádání, a to jistě není ke škodě samotné sociologii sportu. Možná překvapivě klesá zájem o její „ryzí“ problémy, jako je kategorizace jednotlivých úrovní sportu v kontextu dobově nedávno silně preferovaných témat typu „rekreační versus vrcholový sport“ či „maskulinita versus feminita ve sportu“.

Účastníci této velké akce na samém západě Evropy byli přitažlivou formou pozváni na další konferenci Evropské eass, která se příští květen koná na samém severu kontinentu – ve sportovním centru švédského městečka Umea. Entuziasmus většiny účastníků byl však v tomto směru „zmrazen“ nedobrovolným prodloužením pobytu v Portu: Lze jen doufat, že vulkanický mrak z Islandu a samotný sever Švédska jako hostitelské místo eass 2011 nezpůsobí rezervovaný postoj k aktivní účasti na této akci. To by jistě nepřispělo k dalšímu vývoji sociologie sportu jako dynamicky se rozvíjející disciplíny mapující vztah sportu a společnosti.

Aleš Sekot

Fakulta sportovních studií Masarykovy univerzity

Zprávy

Zpráva z druhého Světového kongresu úpolových sportů a bojových umění v Rzeszówě

Ve dnech 17.–19. 9. 2010 se v polském Rzeszówě konal 2. ročník Světového kongresu úpolových sportů a bojových umění, který pořádala Rzeszowska univerzita. Hlavnímu organizátoru W. J. Cynarskému se podařilo skloubit setkání významných akademiků s praktickými prezentacemi úpolových sportů a bojových umění. Od prvního ročníku tohoto kongresu (v roce 2006) byl patrný kvalitativní posun v organizaci, počtu a struktuře účastníků.

Kongres otevřeli prof. K. Obodyński, děkan fakulty tělesné výchovy Rzeszowské univerzity, prof. W. J. Cynarski a rektor univerzity v Rzeszówě prof. S. Uliasz. Pozvaní hosté představili otázky úpolových sportů a bojových umění, kterými se ve své vědecké činnosti zabývají. Významný sociolog sportu prof. Kurt Weis z Německa přiblížil spirituální náhled na techniky pohybu těla. Připomněl, že je

nutno rozlišovat mezi různými aktivitami a že v tradičních bojových uměních hraje spiritualita stěžejní roli. Prof. G. Chuchchai z Thajska hovořil o tradičním thajském bojovém umění muay thay. Byl zde patrný jiný náhled na toto bojové umění, které je na Západě obvykle vnímáno jako agresivní komerční sport. Prof. Willy Peter z Filipín vystoupil s příspěvkem zabývajícím se srovnáním kožních řas u elitních taekwondistů Španělska a Spojených států. Ukázalo se, že je u vyhodnocování nutné zohlednit i národnost sportovců. Sekci zakončil Fumiaki Shishida z Japonska, který srovnal původní záměr zakladatele džuda s jeho aktuální podobou. Kanův záměr vytvořit cvičení vhodné pro boj ve střední vzdálenosti (jako přechod z boje v krátké vzdálenosti, jako je tomu u olympijského džúdó, k boji v dlouhé vzdálenosti, jako je tomu u kendó), nebyl naplněn.

V dalších dnech představilo své výzkumy více než 50 účastníků z 18 zemí světa. Z České republiky se kongresu zúčastnili M. Zvonař, Z. Reguli, M. Vít, M. Kalichová a J. Čihounková z fakulty sportovních studií Masarykovy univerzity. Brněnští akademici byli na kongresu nejpočetnější skupinou z jedné instituce, což souvisí s jejich výzkumy v oblasti úpolových sportů, bojových umění a sebeobran, zejména ve studijním oboru Speciální edukace bezpečnostních složek.

Prezentace účastníků byly rozděleny do dvou programů se třemi podsekcemi. První sekce s tématem „Problematika vedení, trénování a biomedicíny v úpolových sportech a bojových uměních“ byla rozdělena na „Asijská bojová umění“, „Západní tradice bojových umění“ a „Ostatní úpolové sporty a systémy“. Druhou část tvořilo mezinárodní sympozium „Bojová umění, úpolové sporty, humanismus – humanistické, filozofické a socio-kulturní otázky“. V rámci sympozia se otevírala témata „Evropské tradice bojových umění“, „Asijská bojová umění“ a „Další úpolové sporty a bojové systémy“.

České příspěvky se objevily v obou sekcích. Z. Reguli, J. Čihounková, M. Zvonař a M. Kalichová prezentovali své výzkumy založené především na biomechanické analýze úpolových sportů. J. Čihounková přednesla příspěvek o literatuře věnované karate na území České republiky, M. Vít vystoupil s tématy „Přehled literatury o úpolech a sebeobraně v České republice“ a „Motivace a hodnotová orientace trenérů úpolových sportů“.

Příspěvky vybrané vědeckou komisí kongresu budou publikovány v monografii *Selected Areas of Intercultural Dialogue in Martial Arts*, další kvalitní příspěvky ve vědeckém časopise *Movement for Culture*.

V praktických workshopech měli účastníci kongresu možnost procvičit vybrané dovednosti z různých úpolových disciplín. Organizátorům se podařilo skloubit praxi evropské tradice (např. renesanční šerm, šerm polskou šavlí), asijské tradice (např. kata sančin z gožúrjú karate, muai thai, wing tsun, aikidžucu) a moderní úpolové disciplíny, jako je džúdó nebo kjókušin karate. Praktické workshopy byly současně důkazem, že vědci zkoumající úpolové sporty a bojová umění jsou převážně také praktiky, a to mnohdy na úrovni mezinárodních instruktorů.

Vedle prezentace aktuálních vědeckých poznatků bylo záměrem kongresu vytvořit v oblasti úpolových sportů a bojových umění specializovanou mezinárodní vědeckou společnost *International Martial Arts and Combat Sports Scientific Society (IMACSSS)*. Jejím hlavním cílem je rozšiřování vědeckých informací o různých aspektech úpolových sportů a bojových uměních a jejich popularizace. V současnosti probíhá diskuse o zřízení specifických sekcí, které by připravily konkrétní návrhy výzkumných projektů. Do výkonného výboru společnosti byl zvolen také Zdenko Reguli z fakulty sportovních studií Masarykovy univerzity.

Součástí kongresu byl i bohatý společenský program, ukázky bojových umění a úpolových sportů z různých zemí od tradičních bojových umění a historických šermů až po moderní sportovní šerm.

Účast na kongresu považujeme za významný krok pro další výzkum v oblasti úpolů a biomechaniky na fakultě sportovních studií MU. Na kongresu byly navázány kontakty s významnými osobnostmi ve výzkumu úpolových sportů a bojových umění a vytvořena síť odborníků v této oblasti. Lze předpokládat, že tato síť bude základem hlubší spolupráce na konkrétních projektech.

*Zdenko Reguli, Jitka Čihounková, Miriam Kalichová
Fakulta sportovních studií Masarykovy univerzity*